

**UCHWAŁA Nr LII/563/2023
RADY GMINY DĘBICA
z dnia 31 stycznia 2023 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Osłonowego „Bezpieczny Senior 65 +”
w ramach Programu Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023 w Gminie Dębica**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz.40), oraz art. 16 b, art. 17 ust. 2 pkt 4, art. 110 ust 10 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 2268 z późn.zm.) - **Rada Gminy w Dębicy uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przystępuję się rządowego programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023.

§ 2.

Uchwala się Gminny Program Osłonowy „Bezpieczny Senior 65+” w ramach Programu Korpus Wsparcia seniorów na rok 2023 w Gminie Dębica, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3.

Realizatorem Programu będzie Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębica.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY DĘBICA**

PIOTR ŻYBURA

Załącznik
do uchwały Nr LII/563/2023
Rady Gminy w Dębicy
z dnia 31 stycznia 2023 r.

**GMINNY PROGRAM OSŁONOWY
"BEZPIECZNY SENIOR 65+"
W RAMACH PROGRAMU
KORPUS WSPARCIA SENIORÓW
NA ROK 2023
W GMINIE DĘBICA**

Spis treści

I. Ocena sytuacji warunkująca realizację Programu	4
II. Cele Programu	4
III. Beneficjenci	7
VI. Pomoc oraz zasady realizacji usług świadczonych w ramach programu	7
V. Warunki rozpoczęcia wsparcia i uczestnictwa w Programie	7
VI. Realizatorzy Programu	8
VII. Finansowanie Programu	8
VIII. Monitoring	9
IX. Działania informacyjne	9
X. Podsumowanie	9

Wstęp

Procesy związane z wydłużającym się systematycznie czasem trwania życia sprawiają, że jesteśmy społeczeństwem starzejącym się, co oznacza m.in. zwiększającą się proporcję osób starszych do młodych. Ta tendencja według wszelkich prognoz będzie się utrzymywać. Dlatego potrzebne jest wypracowanie nowego typu usług i przyzwyczajanie do nich osób starszych.

Seniorzy stanowią bardzo zróżnicowaną grupę społeczną, stąd nie można postrzegać ich potrzeb oraz potencjału w sposób jednakowy i jednowymiarowo. W grupie tej można wyróżnić zarówno osoby aktywne fizycznie, społecznie, samodzielne, jak i osoby niesamodzielne z różnych przyczyn częściowo bądź całkowicie zależne od wsparcia innych osób lub instytucji. Gmina Dębica dążąc do podwyższenia bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców kontynuuje realizację **Gminnego Programu Osłonowego „Bezpieczny Senior 65+” w ramach Programu Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023 w Gminie Dębica** zwanego dalej „programem”, który w razie konieczności będzie pomocny w nawiązaniu współpracy pomiędzy Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica, a wolontariuszami, dzięki czemu łatwiej można będzie wypracować innowacyjne rozwiązania problemów i zaspokajania potrzeb lokalnej społeczności. Usługa świadczona w ramach programu, będzie obejmować wsparcie społeczne, ułatwienie dostępności do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego.

Program wykorzysta również pojawiające się wciąż nowe technologie i będzie polegał na kontynuowaniu wdrożonego w 2022 r. na terenie gminy nowoczesnego systemu usług teleopiekuńczych, czyli sieci komunikacji dla osób z grupy podwyższonego ryzyka, którym ze względu na wiek czy stan zdrowia może być potrzebna nagła pomoc. Usługa ta, to system przywoławczy, który działa 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu i daje możliwość kontaktu z Operatorem Telecentrum zapewniając natychmiastową pomoc osobie zgłaszającej. Na organach władzy samorządowej spoczywa odpowiedzialność wsparcia przede wszystkim osób chorych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych i samotnych. Gminny Program odpowiada na zdefiniowane problemy i wpisuje się w główny cel polityki senioralnej.

Wdrożenie w/w programu oraz wykorzystanie innowacyjnych technologii w ułatwieniu organizacji opieki dla osób starszych przyczyni się w znacznym stopniu do odciążenia systemu opieki zdrowotnej, wspierania codziennego funkcjonowania osób starszych, a opiekunom umożliwi pogodzenie ról, które wypełniają w społeczeństwie. Jest to rozwiązanie bardzo komfortowe, a konieczność wzmocnienia i przeprowadzenia modernizacji usług opiekuńczych łączy się tutaj z postępowaniem cywilizacji.

Realizacja programu obejmuje swoim zakresem dwa moduły:

Moduł I – zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej poprzez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy Dębica

Moduł II - mający na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Podstawa prawna programu:

Podstawą realizacji programu są środki uzyskane z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji zadania własnego określonego w art. 17 ust 2 pkt 4 oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej /t.j. Dz.U. z 2021 poz. 2268 z późn. zm./ zgodnie z którym gmina może podejmować zadania z zakresu pomocy społecznej, wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzyć i realizować programy osłonowe, mające na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych.

I. Ocena sytuacji warunkująca realizację Programu

Polityka senioralna ukierunkowana jest na długofalowe i systemowe działania wspierające osoby starsze zapewniające godziwe starzenie się społeczeństwa. Gminę Dębica zamieszkuje ok. 25568 mieszkańców. Wśród ogólnej liczby znaczącą część stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Z danych statystycznych wynika, iż z roku na rok w Gminie Dębica systematycznie wzrasta liczba osób starszych. Konieczne staje się więc skupienie większej uwagi na ich potrzebach oraz dostosowanie odpowiednich działań wspierających tą właśnie grupę wiekową. Potrzeba zagłębienia się w temat polityki senioralnej wynika przede wszystkim z kierunków interwencji dla poszczególnych obszarów ujętych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2031. Sukcesywnie rośnie zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i wspierające osoby w wieku 65+. Osoby starsze, samotne z niepełnosprawnościami wielokrotnie podkreślają, że tak niezbędne do ich prawidłowego funkcjonowania poczucie bezpieczeństwa, któremu towarzyszy obecność opiekunki, mija gdy zostają same, szczególnie w godzinach nocnych, bowiem gospodarstwa domowe osób starszych to często gospodarstwa jednoosobowe. W związku z tym gmina Dębica stara się nieustannie podejmować efektywne działania na rzecz tej właśnie grupy wiekowej. Usługa wsparcia jest więc odpowiedzią na zgłaszane oczekiwania mieszkańców gminy. Stąd konieczne staje się udoskonalenie systemu pomocy dla osób starszych, niesamodzielnymi, m.in. poprzez kontynuowanie wprowadzonego w ubiegłym roku systemu całodobowej teleopieki lub wsparcia wolontariuszy. Biorąc pod uwagę powyższe dane zapewnienie w/w usług w naszej gminie uznaje się za zasadne w celu dalszego wsparcia seniorów.

II. Cele Programu

Moduł I

Zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej poprzez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznaczonych potrzeb.

W realizacji Modułu I zaangażowani zostaną wolontariusze, poprzez codzienne świadczenie pomocy osobom potrzebującym wsparcia.

Opis Usługi wsparcia:

1. Wsparcie społeczne:

- uruchomienie wolontariatu jako formy wsparcia seniorów w szczególności samotnie zamieszkujących (np. rozmowy, zakupy, itp.)

- informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów,
- w przypadku stwierdzenia zaistnienia potrzeby objęcia wsparciem z zakresu pomocy społecznej, np. w postaci specjalistycznego poradnictwa- w szczególności psychologicznego czy specjalistycznych usług opiekuńczych- osoba udzielająca wsparcia pomaga seniorowi za jego zgodą powiadomić Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica w celu uzyskania niezbędnego wsparcia

2. Wsparcie w czynnościach dnia codziennego:

- pomoc w dostarczeniu produktów żywnościowych np. z Podkarpackiego Banku Żywności czy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Dębicy,
- dostarczenie seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby (żywnościowe, higieniczne), koszt zakupów pokrywa senior,
- wsparcie seniorów objętych Programem w formie okolicznościowych (świętecznych) paczek,
- pomoc w zakresie załatwiania spraw urzędowych czy przy realizacji recept, w razie konieczności pomoc w dowiezieniu seniora do urzędu,
- wsparcie i pomoc w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora lub pomoc w dowiezieniu seniora na umówioną wizytę,
- pomoc świadczona przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie seniora tzw. usługi sąsiedzkie

Wynagrodzenia:

Dodatki specjalne, nagrody, premie dla osób bezpośrednio wykonujących zadanie w terenie lub rozeznających potrzeby seniorów w zakresie – zgodnie z przyjętym regulaminem wynagradzania

Mechanizm udzielania pomocy w ramach Modułu I wygląda następująco:

Krok 1. Senior decyduje się na skorzystanie z pomocy przez wybór formy wsparcia określonej w programie, zgłasza się przez ogólnopolską infolinię 22 505 11 11 lub bezpośrednio do Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica tel. 14 6803 333.

Krok 2. Osoba przyjmująca zgłoszenie przekazuje prośbę o pomoc do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania seniora , centrum usług społecznych.

Krok 3. Pracownik Centrum ustala z seniorem zakres wsparcia oraz termin pierwszej wizyty w miejscu zamieszkania w celu zweryfikowania zgłoszonej potrzeby.

Krok 4. Pracownik Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica, po odbytej wizycie , określi szczegółowy zakres i termin świadczenia usługi. Po rozeznaniu sytuacji, w przypadku gdy senior kwalifikuje się do świadczeń z pomocy społecznej pracownik centrum usług społecznych informuje o tym seniora i wszczyna sprawę z urzędu.

Moduł II

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa, jakości życia seniorów oraz umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

„Opieka na odległość” (teleopieka) skierowana jest do mieszkańców gminy Dębica, po 65 roku życia (wymóg Programowy), które z uwagi na wiek, chorobę, niepełnosprawność, ograniczoną zdolność samodzielnego poruszania się lub inne obiektywne trudności wymagają wsparcia w tej formie. To idealne rozwiązanie szczególnie dla osób samotnych, które nie potrzebują usług całodobowych,

a nieprzewidywalność stanu zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji

i powiadomienia odpowiednich służb.

Opis Usługi wsparcia:

1. W ramach programu świadczone będą usługi teleopiekuńcze, czyli całodobowy system wsparcia uczestników przez operatorów teleopieki pracujących w Telecentrum w pełnej gotowości do odebrania sygnału alarmowego od uczestnika.
2. Seniorzy w wieku 65 lat i więcej z terenu gminy Dębica otrzymają nieodpłatnie wraz z instrukcją obsługi i kartą SIM opaskę na nadgarstek – monitorująca stan zdrowia.
3. Opaska monitorująca stan zdrowia wyposażona będzie w co najmniej trzy z następujących funkcji :
  - przycisk SOS umożliwiający połączenie z Centrum,
  - detektor upadku,
  - możliwość pomiaru pulsu, pomiaru saturacji i temperatury,
  - możliwość zamówienia eRecepty,
  - lokalizator GPS,
  - przypomnienie o lekach,
  - możliwość nagrywania krótkich wiadomości tekstowych,

Opaska bezpieczeństwa będzie połączona z usługą operatora pomocy, który po otrzymaniu sygnału organizuje pomoc adekwatną do sytuacji danej osoby. Nawiązuje kontakt z podopiecznym, powiadamia wskazane osoby z listy kontaktu oraz w razie konieczności powiadamia odpowiednie służby ratunkowe. Opaska pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób 65 + będzie bardzo prosta w obsłudze.

Wynagrodzenia:

Przyznanie dodatków specjalnych, nagród czy premii dla pracowników CUS Gminy Dębica bezpośrednio zaangażowanych w realizację programu – zgodnie z przyjętym regulaminem wynagradzania.

Mechanizm udzielania pomocy w ramach Modułu II wygląda następująco:

Krok 1. Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica rozeznaje potrzeby seniorów w zakresie wyposażenia ich w tzw. „opaskę bezpieczeństwa”.

Krok 2. Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, CUS Gminy Dębica dokonuje zakupu tzw. „opasek bezpieczeństwa” wraz z obsługą systemu u wybranego realizatora usługi.

Krok 3. Centrum koordynuje i realizuje program na swoim terenie.

Program jest ważnym zadaniem polityki społecznej naszej gminy, ponieważ oprócz praktycznej korzyści dla osoby w nim uczestniczącej (niezwłoczna interwencja), wsparcie wolontariuszy zapewni również komfort psychiczny seniorom oraz bliskim często zamieszkującym osobno. Podtrzymanie dobrej kondycji psychicznej i fizycznej osób starszych i niepełnosprawnych, pozwoli im na większą samodzielność, dłuższe efektywne funkcjonowanie w naszej społeczności bez konieczności świadczenia pomocy instytucjonalnej.

III. Beneficjenci

Program kierowany jest do osób w wieku 65 +, mieszkających na terenie gminy Dębica, które spełniają co najmniej jeden z wymienionych kryteriów: są osobami, niesamodzielnymi, niepełnosprawnymi, chorymi, prowadzą samodzielne gospodarstwo domowe lub mieszkają z osobami bliskim, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Ocena stanu sytuacji i udzielenia wsparcia osobom potrzebującym należy do decyzji Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica.

VI. Pomoc oraz zasady realizacji usług świadczonych w ramach programu

1. Niniejszy program będzie realizowany **od 1 stycznia 2023r. do 31 grudnia 2023r.**
2. W ramach programu świadczone będą usługi teleopiekuńcze, czyli całodobowy system wsparcia uczestników przez operatorów teleopieki pracujących w Telecentrum. Świadczona będzie również pomoc wolontariuszy przy czynnościach dnia codziennego oraz pomoc świadczona przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie tzw. usługi sąsiedzkie, dla osób zgłaszających chęć skorzystania z tych form usługi.
3. Kwalifikowanie do programu będzie odbywało się zgodnie z Regulaminem rekrutacji i uczestnictwa w Programie Osłonowym „Bezpieczny Senior 65+” w ramach Programu Korpus wsparcia Seniorów na rok 2022 w Gminie Dębica, opracowanym przez Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica.
4. Opaska monitorująca stan zdrowia jest własnością Gminy Dębica i zostaje użyczona uczestnikowi na podstawie umowy o świadczeniu usług teleopiekuńczych.
5. W ramach realizowanego programu uczestnik ma zapewnione:
  - ✓ podłączenie opaski monitorującej zdrowie do systemu teleopieki oraz zapewnienie całodobowej możliwości łączności z Telecentrum;
  - ✓ przeszkolenie w zakresie obsługi opaski monitorującej stan zdrowia;
  - ✓ całodobowy monitoring i rejestrację sygnałów alarmowych;
  - ✓ możliwość kontaktu z operatorami w sytuacjach zagrożenia zdrowia, życia lub złego samopoczucia;
  - ✓ w razie konieczności wsparcie, pomoc wolontariuszy przy czynnościach dnia codziennego,
  - ✓ w razie potrzeby pomoc świadczona przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie seniora tzw. usługi sąsiedzkie.
6. Osoby zakwalifikowane przez pracowników Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica do objęcia programem nie ponoszą żadnych kosztów.

V. Warunki rozpoczęcia wsparcia i uczestnictwa w Programie

1. Program skierowany jest do seniorów wymagających wsparcia , których stan zdrowia może powodować zagrożenie życia lub bezpieczeństwa.
2. Osoby przystępujące do programu muszą spełniać następujące warunki:
  - ✓ mieszkać na terenie gminy Dębica;
  - ✓ mieć ukończone 65 rok życia;
  - ✓ posiadać orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub zaświadczenie lekarskie o potrzebie korzystania z tego typu usług opiekuńczych;

- ✓ być osobą samotnie zamieszkującą lub mieszkającą z innymi osobami, w tym przypadku jednak pierwszeństwo uczestnictwa w programie mają osoby samotne.
3. Warunkiem rozpoczęcia wsparcia jest:
- ✓ w przypadku usług teleopiekuńczych podpisanie przez uczestnika umowy o świadczenie usług oraz dostarczenie dokumentów niezbędnych do objęcia tą formą pomocy,
  - ✓ zapoznanie uczestnika z instrukcją obsługi przekazanego urządzenia,
  - ✓ zgłoszenie chęci skorzystania z pomocy wolontariackiej przez ogólną infolinię lub bezpośrednio do CUS Gminy Dębica oraz wypełnienie odpowiednich dokumentów,
  - ✓ zgłoszenie potrzeby skorzystania z tzw. usług sąsiedzkich, wypełnienie odpowiednich dokumentów.
4. Osoby ubiegające się o uczestnictwo w programie składają następujące dokumenty zgłoszeniowe:
- ✓ Wniosek o przystąpienie do Programu „Bezpieczny Senior 65+”;
  - ✓ Protokół zgłoszeniowy do Modułu I;
  - ✓ kserokopię orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
  - ✓ zaświadczenie lekarskie o potrzebie korzystania z tego typu usług,
  - ✓ indywidualny zakres usługi wsparcia w Module I,
  - ✓ zgodę/klauzulę informacyjną na przetwarzanie danych osobowych,
5. Obowiązki uczestnika programu:
- ✓ uczestnik odpowiada za przekazaną mu do użyczenia opaskę monitorującą zdrowie. W przypadku jej utraty lub uszkodzenia uczestnik ma obowiązek poinformować pilnie o tym fakcie Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica, tel. 14 6803 333, 14 6803 334
  - ✓ szczegółowe warunki korzystania z opaski monitorującej określone zostaną w umowie użyczenia sprzętu i świadczeniu usług.

VI. Realizatorzy Programu

Koordinator/Realizator zadań

Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje

Wójt Gminy Dębica

Realizacja programu nie wymaga wydawania decyzji administracyjnych

VII. Finansowanie Programu

1. Gmina może otrzymać min. 80% środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa. Wsparcie finansowe udzielane jest na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.
2. Gmina może otrzymać dotacje na realizację działań przewidzianych programem, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 20% przewidywanych kosztów całkowitych realizacji zadania.
3. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych w okresie realizacji programu, po przyjęciu programu osłonowego, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.
4. Gmina gromadzi uzyskane środki na wydzielonym rachunku dochodów i przeznacza je na wydatki związane z realizacją programu, w ramach planu finansowego tego rachunku.
5. Środki, o których mowa w pkt 1, przekazuje wojewoda, na podstawie złożonego przez gminę wniosku o zasilenie rachunku.
6. Niewykorzystana kwota dotacji podlega zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie o finansach publicznych, niezwłocznie po rozliczeniu wypłat.

VIII. Monitoring

Program będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawczych i ustalanych przez podmioty za niego odpowiedzialne. Zadaniem monitoringu będzie pozyskiwanie informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, a także ich analizę oraz ocenę skuteczności.

IX. Działania informacyjne

CUS Gminy Dębica jako realizator Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” jest zobowiązany do poinformowania o jego dofinansowaniu ze środków budżetu państwa. W tym celu CUS Gminy Dębica przygotowuje plakat informacyjny o Programie oraz umieszczenia informacji na swojej stronie internetowej wg. wzorów zawartych w „Wytocznych w zakresie wypełniania obowiązków informacyjnych” przygotowanych przez Kancelarie Prezesa Rady Ministrów.

X. Podsumowanie

Gminny Program Ochrony „Bezpieczny Senior 65+” w ramach Programu Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023 w Gminie Dębica zakłada stworzenie optymalnych warunków do rozwoju i życia starszego pokolenia, seniorów w wieku 65+, mieszkających na terenie Gminy Dębica w szczególności osób samotnych, niepełnosprawnych, chorych.

Aby osiągnąć zamierzone cele w jego realizację mogą także włączyć się aktywnie instytucje, stowarzyszenia oraz wolontariusze. Realizacja programu w 2022r. przyniosła oczekiwane efekty. Dzięki wdrożonemu systemowi wsparcia, comiesięcznym raportom skuteczności teleopieki, a przede wszystkim pozytywnym odzewem ze strony środowiska wynika, że realizacja programu była trafnym posunięciem i zasadne jest dalsze kontynuowanie tej formy wsparcia, dla najstarszych mieszkańców gminy.